

c/o Matti Tuomaala
Pitkäkatu 11 B 13
65100 Vaasa
040-555 2582

Korsholms kommun
Planläggningsenheten
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
planlaggning@korsholm.fi

MIELIPIIDE KARPERÖ-SINGSBY OSA-YLEISKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

Vaasan ympäristöseura ottaa kantaa Karperö-Singsby osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan paikallisen ympäristöjärjestön ominaisuudessa, jonka tavoitteisiin kuuluu luonto- ja ympäristösuojelun edistäminen Vaasassa ja Mustasaarella.

Suunnittelutavoitteet

Suunnittelutavoitteiden joukkoon tulee nostaa alueen luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja luonnonsuojelun kehittäminen. Mustasaaren kunnan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen tulee sopia rakentamisen kompensoivista luonnonsuojelutoimista kaava-alueella.

Suunnittelualan luontoarvojen huomiointi

Karperö-Singsby on luonnoltaan monipuolinen alue, johon kuuluu linnustoltaan arvokas Karperönjärvi rantametsineen sekä luonnon monimuotoisuudelle tärkeitä metsiä ja soita. Erityisesti suunnittelualan keskiosassa on yhtenäisiä metsäalueita, joilla esiintyy kohtalaisen paljon vanha- ja lahoppuustoisia metsiä. Peltoalueiden reunoilla on reheväpohjaisia entisiä laidunmaita ja metsittyviä niittyjä, jotka tarjoavat sopivia elinympäristöjä muun muassa liito-oravalle ja lehtimetsien linnuille.

Osayleiskaavan uudet asumisalueet tulee osoittaa vain luontoarvoiltaan vähemmänarvoisille alueille. Osayleiskaavan tiedotustilaisuuden pohjalta laaditussa asumisen ja liikenteen kehittämisen kartassa uusi asumisalue on sijoitettu Nämdis ja Skagskogin metsäalueille, jossa on paljon vanhapuustoisia metsäpalstoja. Parempi paikka tälle asumisalueelle olisi viereisen Norrön nuoripuustoiset palstat. Myös asumisalueeksi esitetty Nygårdsbackenin alueella on monipuolisia metsiä ja rakentamisen kannalta vaikeaa kivikkoista maastoa. Nämä asumisalueet tulee supistaa ja ohjata alueen nuoripuustoiisiin metsiin.

Esitämme, että Singsbyntien länsipuolinen metsäalue otetaan asutuskäyttöön laajemmin kuin yllä mainitussa kartassa. Singsbyntien länsipuolella on valtaosin nuoripuustoisia kasvatusmetsiä, jossa ei ole merkittäviä luonto- ja virkistysarvoja. Tämän alueen rakentaminen tiivistäisi myös yhdyskuntarakennetta Gerbyn ja Singsbyn välisellä alueella.

Osayleiskaavan tulee noudattaa luontoselvityksen maankäytön suosituksia ja jättää kaikki sen kuvaamat arvokkaat elinympäristöt rakentamisen ulkopuolelle. Kohteille ei myöskään tule ohjata uusia teitä. Asumisen ja liikenteen kehittämisen kartassa uusi tie kulkee Svinmarsskogen-nimisen arvokkaan elinympäristön läpi pirstoen tätä. Tielinjausta tulee siirtää kokonaan pois arvokkaan elinympäristön alueelta. Toinen, Nämdis-Skagskogin asumisalueelle johtava uusi tie katkaisee Hultintien arvokasta elinympäristöä. Sekä asumisalue että tie tulee jättää pois kaavasta.

Luontoselvityksen rajaamalla arvokkailla elinympäristöillä metsienkäsittelyä tulee osayleiskaavassa rajoittaa kaavamääräyksiin. Alueille 3 (Svedjeback II) ja 4 (Haavikko) tulee luontoselvityksen suosituksen mukaan antaa SL-merkintä, muille alueille joko SL, MY, luo- tai VL/s-merkintää. SL-alueiden omistajille tulee varmistaa riittävät suojelukorvaukset kohtuullisessa ajassa esimerkiksi METSO-ohjelman rahoituksen kautta.

Usea selvitykseen rajattu erityisen arvokas elinympäristö on EU:n luontodirektiivin IV:n liitteen lajin elinympäristö, joten näiden alueiden käyttöä rajoittaa jo lakikin.

Esitämme, että Mustasaaren kunta suojelee arvokkailla elinympäristöillä sijaitsevia palstojaan lakisääteisinä suojelualueina. Nämä ovat Karperöjärven rantametsät-alueella sijaitsevat palstat 499-411-3-5, 499-411-5-59, 499-411-3-56 ja 499-411-3-136 (osa palstasta) ja Svedjeback II-alueella sijaitsevat palstat 499-411-19-19 (osa palstasta) ja 499-411-5-108. Kunta omistaa myös pienen osan Haavikko-alueesta.

Suunnittelualueen luonnonsuojeluverkosto on tällä hetkellä riittämätön. Siihen kuuluvat Karperöjärven lintuvesien suojeluohjelman alueet ja kaksi pienialaista luonnonsuojelualueutta Karperöjärven itäpuolella. Metsäisten suojelualueiden perustaminen suunnittelualueella tukisi uhanalaisten metsälajien suojelua ja luonnon virkistyskäyttöä. Lisäksi se parantaisi kytkeytyneisyyttä Iskmo ön ja Sidländetin, Öjenin ja Risön Natura-alueiden välillä.

Osayleiskaavassa tulee määrittää ja säilyttää kaava-alueen keskeiset metsäekologiset yhteydet. Yksi sellainen kulkee itä-länsi suunnassa kaava-alueen eteläosassa. Strategisessa yleiskaavassa tämä yhteys on pääosin VL-alueutta, mutta yhteys katkeaa Karperönjärven eteläpuolella. Tämä puute tulee paikata uudessa osayleiskaavassa. Myös liito-oravan liikkumiselle tärkeät puustoiset yhteydet tulee merkitä kaavaan sellaisilla alueilla, missä ne ovat vaarassa hävitä rakentamisen tai metsäkäsittelyn myötä.

Osayleiskaavan laatimisen ajaksi kunnan tulee viipymättä ottaa käyttöön maankäyttö- ja rakennuslain 38 § mahdollistama toimenpiderajoitus. Tämä tarvitaan, jotta metsienkäsittely ei tuhoa luontoselvityksen arvokkaiden elinympäristöjen luontoarvoja jo kaavoituksen aikana. Luontoselvityksen laatimisen jälkeen osa Hultetin arvokkaasta elinympäristöstä on esimerkiksi avohakattu, mahdollisesti rikkoen luonnonsuojelulain 49 §:ää.

Suunnittelualueutta koskevien selvityksien riittävydestä

Vuonna 2014 tehdyssä Karperö-Singsby luontoselvityksessä (Rönn 2014) alueen luontoarvoja on selvitetty laaja-alaisesti, mutta melko pinnallisesti. Esimerkiksi liito-orava on selvitetty vain yhtenä vuonna ja selvityksessä ei ole tuotu esille liito-oravalle potentiaaliset alueet. Liito-oravakanta suunnittelualueella on hyvin todennäköisesti tiheämpi kuin ne kahdeksan luontoselvityksen

arvokasta elinympäristöä, joilla on havaittu liito-orava. Liito-oravan käyttämät laikut myös vaihtelevat vuosittain. Liito-oravaa tulee selvittää toisena vuonna vähintään niillä alueilla, joille osayleiskaavassa ohjataan uutta rakentamista.

Liito-oravaa on tavattu suunnittelualueella arvokkaiksi elinympäristöiksi rajattujen alueiden ulkopuolella ainakin Nygårdssbackenin alueella (paikallisen asukkaan tiedoksi).

Luontoselvityksen pinnallisuudesta (jota selittää varmaan osittain kaava-alueen suuri pinta-ala) kertoo myös se tosiasia, että kartoituksessa ei ole löytynyt yhtään metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöä. Maastokartan ja ilmakuvan mukaan alueella on kuitenkin esimerkiksi useita vähäpuustoisia ja vesitaloudeltaan luonnontilaisia soita, jotka ovat todennäköisesti tällaisia metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä.

Metsien luontoarvoja ei ole riittävässä määrin huomioitu luontoselvityksessä. Esimerkiksi Holmskogenin alueesta osa on luontoselvityksen pohjalta rajattu erityisen arvokkaaksi elinympäristöksi, mutta suojeluarvoiltaan arvokas metsä on maastokäyntimme perusteella tätä rajausta huomattavasti laajempi. Maastokäyntimme perusteella suunnittelualueella on useita METSO- ohjelman luokan I ja II kriteereitä täyttäviä metsäalueita, joita ei ole huomioitu luontoselvityksessä. Tämän pohjalta esitämme, että luontoselvitystä täydennetään METSO-selvityksellä.

Luontoselvityksen lintujen uhanalaisuusluokat tulisi päivittää, koska vuoden 2015 lintujen uhanalaisuusarviointissa (Tiainen ym. 2015) monen suunnittelualueella tavatun lajin uhanalaisuusluokka on muuttunut. Esimerkiksi tukkasotkan ja nokikanan luokka on nykyään EN ja isokoskelon, pajusirkun, taivaanvuohen, viherpeipon ja punatulkun luokka on VU.

Matti Tuomaala

Puheenjohtaja

Lasse Villanen

Sihteeri